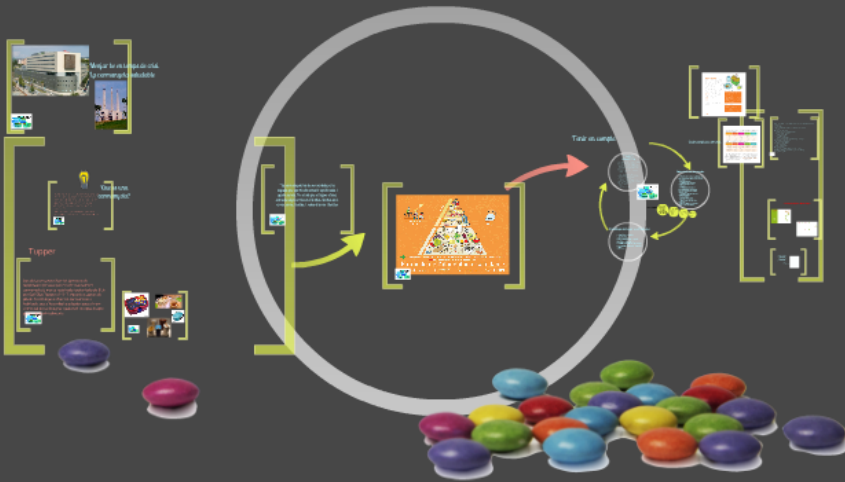

Menjar be en temps de crisi.

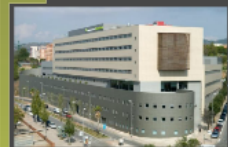
la carmanyola saludable

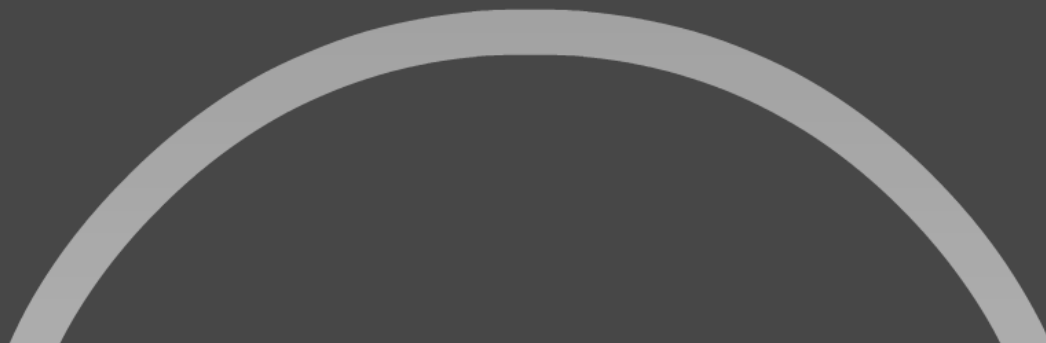
Menjar be en temps de crisi.

la carmanyola saludable

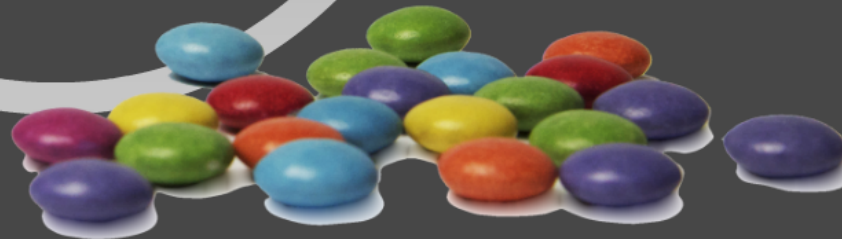
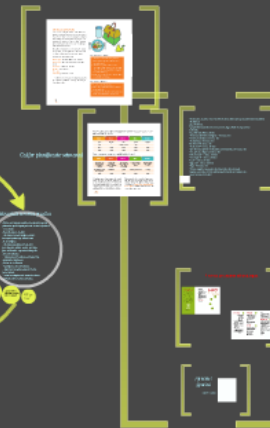
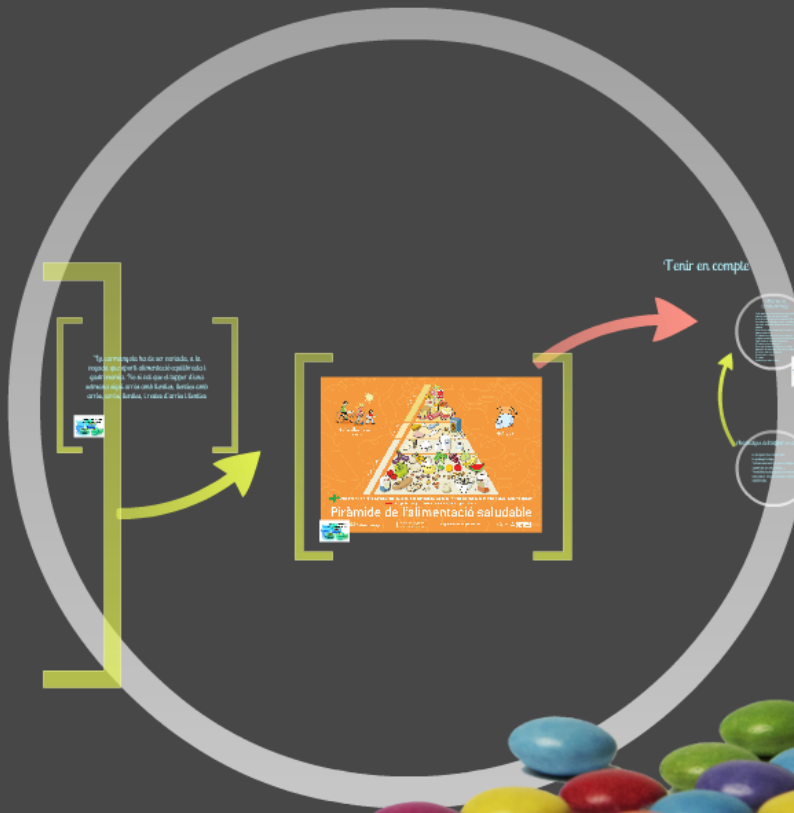
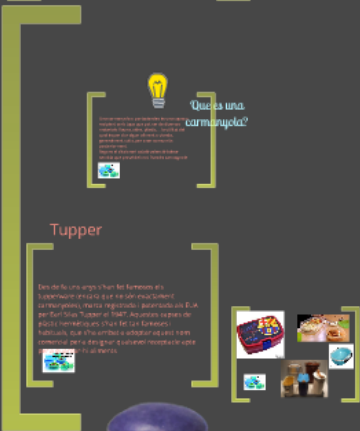
Menjar be en temps de crisi
la carmanyola saludable

Menjar be en temps de crisi.

la carmanyola saludable

Que es una carmanyola?

Una carmanyola o portaviandes és una capsa o recipient amb tapa que pot ser de diversos materials: llautó, vidre, plàstic,... la utilitat del qual és per dur algun aliment o vianda, generalment cuits, per a ser consumits posteriorment.

Segons el diccionari català-valencià-balear sembla que prové del mot francès *carmagnole*

"La carmanyola és una vegada que en gastronomia setmana sigui arròs, arròs,

Tupper

Des de fa uns anys s'han fet famosos els tupperware (encara que no són exactament carmanyoles), marca registrada i patentada als EUA per Earl Silas Tupper el 1947. Aquestes capses de plàstic hermètiques s'han fet tan famoses i habituals, que s'ha arribat a adoptar aquest nom comercial per a designar qualsevol receptacle apte per a guardar-hi aliments

"La carmanyeta ha de ser variada, a la vegada que aporti alimentació equilibrada i gastronòmica. No s'ol que el taper d'una setmana aïquí arròs amb lleties, lleties amb arròs, arròs, lleties, i restes d'arròs i lleties

Tenir en compte

Quins plans d'alimentació

Planificació del taper i carmanyeta

+ Activitat física diària

+ Aigua

+ Aliments rics en fibra, aliments frescos, locals i de temporada, espècies i herbes aromàtiques, menjar a taula i amb moderació
- Sal, greix d'origen animal, sucres, aliments precuinats

Piràmide de l'alimentació saludable

Salut Pública de Catalunya

PAAS | Pla integral per a la promoció de la salut mitjançant l'activitat física i l'alimentació saludable

<http://canalsalut.gencat.cat>

Sanitat Respon 24 hores

Tenir en compte

DINERS DE CARMANYOLA

Cada cop d'ètnies, els adults i també alguns adolescents opten per dinar amb carmanyola. Aquesta és una bona alternativa quan no disposem de l'espai i les condicions de refrigeració (nevera) i aconfortament (microones) adequats. Aquesta opció requereix planificar el menú acuradament i garantir les condicions higièniques i sanitàries.

Per planificar correctament el menú, cal tenir en compte els molts factors que a l'hora de dissenyar l'opció del dinar, amb petites adaptacions.

Si l'estructura típica del dinar és...

- Primer plat: farinosa i/o llegums i/o verdura
- Segon plat: aliment proteic (carne, peix, ou, llegum)
- Quarta: verdura i/o fruita
- Postres: fruita i/o iogurt
- Pa i aigua
- Úl d'òbit per cuinar i menjar

Avantatges del tupper o carmanyola

- Es la opció més econòmica.
- Es guanya temps.
- Permet controlar el que es menja (quantitat de sal, greixos...)
- Permet la planificació setmanal per aconseguir una alimentació saludable i equilibrada.

Cal fer planificació setmanal

Quins plats ser més pràctics

Amb la carmanyola, actualment és més pràctic preparar plats únics que inclouen farinosa, verdura i proteïna.

Per exemple:

- A la primavera i a l'estiu:
  - Amanides de carres i llegums (enciam, lletjor, patinassa, ceba i hiesa, ou i tòfega)
  - Amanides de patata amb ou dur i formatge fet (patata, ou dur, formatge fet, ceba tendra, respòbre i oli d'oliva)
- Pasta freda amb daus de carbassó, lles de peixin i alfàbrega
- A la tardor i a l'hivern:
  - Gasinys de cell i carn picada.
  - Estofat de mongetes seques amb ceba, porro i pebre.
  - Caldereta d'estofat amb cecília i verdura (carrot, pebre, ceba i carbassó).

Unes regides més, els adults i també alguns adolescents opten per dinar amb carmanyola. Aquesta és una bona alternativa quan no disposem de l'espai i les condicions de refrigeració (nevera) i aconfortament (microones) adequats. Aquesta opció requereix planificar el menú acuradament i garantir les condicions higièniques i sanitàries.

Per planificar correctament el menú, cal tenir en compte els molts factors que a l'hora de dissenyar l'opció del dinar, amb petites adaptacions.

Si l'estructura típica del dinar és...

Primer plat: farinosa i/o llegums i/o verdura
Segon plat: aliment proteic (carne, peix, ou, llegum)
Quarta: verdura i/o fruita
Postres: fruita i/o iogurt
Pa i aigua
Úl d'òbit: per cuinar i menjar

... amb la carmanyola, actualment és més pràctic preparar plats únics que inclouen farinosa, verdura i proteïna. Per exemple:

A la primavera i a l'estiu:

- Amanides d'arròs i llegums (enciam, lletjor, patinassa, ceba i hiesa, ou i tòfega)
- Amanides de patata amb ou dur i formatge fet (patata, ou dur, formatge fet, ceba tendra, respòbre i oli d'oliva)

A la tardor i a l'hivern:

- Gasinys de cell i carn picada.
- Estofat de mongetes seques amb ceba, porro i pebre.
- Caldereta d'estofat amb cecília i verdura (carrot, pebre, ceba i carbassó).

Per tal de garantir la qualitat d'alimentació dels nostres fills i nenes:

Color	Menjar
Verd	Verdures
Blau	Peix
Verd fosc	Carne
Verd clar	Ou
Verd molt clar	Llegum

Exemple, es poden preparar receptes:

Color	Menjar
Verd	Verdures
Blau	Peix
Verd fosc	Carne
Verd clar	Ou
Verd molt clar	Llegum

El menú personal que preparem per a casa dels nostres fills i nenes, ha de tenir en compte que a la hora de preparar menjar, ha de tenir en compte les condicions de higiene i salut, i en especial les condicions de paquet per a l'ús de la nevera i del congelador.

Avantatges del tupper o carmanyola

Es la opció més econòmica.

Es guanya temps.

Permet controlar ,el que es menja.

(quantitat de sal, greixos....)

Possibilita la planificació setmanal per aconseguir una alimentació saludable i equilibrada.

Quins plats son mes practics

Amb la carmanyola, sovint és més pràctic preparar plats únics que incloquin farinacis, verdures i proteics.

Per exemple:

A la primavera i a l'estiu:

- Amanida d'arròs i tonyina (enciam, tomàquet, pastanaga, olives i nous, arròs i tonyina).
- Amanida de patata amb ou dur i formatge feta (patata, ou dur, formatge feta, ceba tendra, cogombre i vinagreta de mel i mostassa).
- Pasta freda amb daus de carbassó, tires de pollastre i alfàbrega

A la tardor i a l'hivern:

- Lasanya de col i carn picada.
- Estofat de mongetes seques amb ceba, porro i pebrot.
- Calamars estofats amb cuscús i verdures (carbassó, pebrot, ceba i carbassa).

DINARS DE CARMANYOLA

Cada vegada més, els adults i també alguns adolescents opten per dinar amb carmanyola. Aquesta és una bona alternativa quan es disposa de l'espai i les condicions de refrigeració (nevera) i escalfament (microones) adequades. Aquesta opció requereix planificar els menús acuradament i garantir les condicions higienicosanitàries.

Per planificar correctament el menú, cal tenir en compte els mateixos criteris que a l'hora de dissenyar l'àpat del dinar, amb petites adaptacions.

Si l'estructura tipus del dinar és...

Primer plat: farinacis i/o llegums i/o verdures

Segon plat: aliment proteic (carn, peix, ous, llegums)

Guarnició: verdures i/o farinacis

Postres: fruita i/o lactis

Pa i aigua

Oli d'oliva per cuinar i amanir

+ GUAR
VERDURA
PATATA/3

FRANS
P39X
OUS

ola

Dinars de carmanyola

Cada vegada més, els adults i també alguns adolescents opten per dinar amb carmanyola. Aquesta és una bona alternativa quan es disposa de l'espai i les condicions de refrigeració (nevera) i escalfament (microones) adequades. Aquesta opció requereix planificar els menús acuradament i garantir les condicions higienicosanitàries.

Per planificar correctament el menú, cal tenir en compte els mateixos criteris que a l'hora de dissenyar l'àpat del dinar, amb petites adaptacions.

Si l'estructura tipus del dinar és...

Primer plat: farinacis i/o llegums i/o verdures

Segon plat: aliment proteic (carn, peix, ous, llegums)

Guarnició: verdures i/o farinacis

Postres: fruita i/o lactis

Pa i aigua

Oli d'oliva per cuinar i amanir

... amb la carmanyola, sovint és més pràctic preparar plats únics que incloguin farinacis, verdures i proteics. Per exemple:

A la primavera i a l'estiu:

- Amanida d'arròs i tonyina (enciam, tomàquet, pastanaga, olives i nous, arròs i tonyina).
- Amanida de patata amb ou dur i formatge feta (patata, ou dur, formatge feta, ceba tendra, cogombre i vinagreta de mel i mostassa).
- Pasta freda amb daus de carbassó, tires de pollastre i alfàbrega

A la tardor i a l'hivern:

- Lasanya de col i carn picada.
- Estofat de mongetes seques amb ceba, porro i pebrot.
- Calamars estofats amb cuscús i verdures (carbassó, pebrot, ceba i carbassa).

o setmanal

Per tal de garantir la varietat d'aliments i el compliment de les freqüències setmanals recomanades, és aconsellable fer una planificació setmanal:

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
pasta	llegums	arròs	patata	llegums
carn		fruita seca i ou	carn	
fruita	fruita	fruita	fruita	fruita
aigua	aigua	aigua	aigua	aigua

Després, es poden proposar receptes que compleixin la planificació setmanal:

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
pasta amb salsa de bolets i daus de pollastre i orenga	cigrons amb pastanaga, carbassó i pinyons torrats	arròs integral amb verdures al vapor, fruita seca i ou dur	estofat de patates, carxofes i carn de porc	guisat de lleties amb verdures i xoriço
macedònia de fruita de temporada	mandarines	plàtan	daus de poma i kiwi	taronja
aigua	aigua	aigua	aigua	aigua

Cal tenir present que algunes preparacions de peix deixen olor després d'escalfar-les al microones, i això pot ser molest per a la resta de comensals. Per aquest motiu, les preparacions de carmanyola no en solen incloure, i es reserven les racions recomanades de peix per a l'àpat de sopar i del cap de setmana.

En la preparació de la carmanyola és important seguir amb cura les quatre normes bàsiques per garantir la seguretat dels aliments: netejar, separar, coure i refredar: **Quatre normes per preparar aliments segurs**. Cal evitar les elaboracions fetes amb ou cru, cremes, trufa o nata.

A continuació, es poden veure el nombre de racions diàries i freqüències setmanals aconsellades dels diferents grups d'aliments.

Les quantitats associades a les racions varien segons l'edat i els requeriments individuals.

Grup d'aliments Racions diàries

Farinacis (preferentment integrals) 4-6 racions/dia

Verdures i hortalisses 2 racions /dia

Fruites fresques 3 racions/dia

Oli d'oliva 3-6 racions/dia

Fruita seca 3-7 racions/setmana

Llet i derivats (preferentment desnatats i semidesnatats) 2-3 racions/dia

Carn, peix, ous i llegums 2 racions/dia

Peix i marisc 3-4 racions/setmana

Carn magra 3-4 racions/setmana

Ous 3-4 racions/setmana

Llegums 2-4 racions/setmana

Aigua 4-8 racions/dia

Aliments superflus (innecessaris des del punt de vista nutricional):

begudes ensucrades, embotits, patates xips, laminadures, brioixeria, etc.)

consum ocasional i moderat

4 normes per preparar aliments segurs

QUATRE NORMES PER GARANTIR LA SEGURETAT DELS ALIMENTS

Per prevenir toxifectes alimentàries és important respectar unes normes d'higiene durant la preparació i la conservació dels menjar, que ajuden a garantir que els aliments siguin segurs.

Les toxifectes són malalties que es manifesten sobretot amb símptomes digestius, com els vòmits i les diarrees, i que es produeixen quan una persona consumeix un aliment contaminat per microorganismes, com la salmonel·la.

Està perfectament establerta la relació entre determinades pràctiques incorrectes i aquestes malalties. Respectar les quatre normes bàsiques d'higiene, és a dir,

**netejar,
separar,
coure i
refredar,**

ajuda a evitar toxifectes alimentàries.

En col·laboració amb:
• Departament de Salut
• Agència Catalana del Consum

Amb la participació de:

- Associació de Consumidors de la Província de Barcelona (ACPB)
- Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat (CIUS)
- Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (OCUC)
- Unió de Consumidors de Catalunya (UCC)
- Unió d'Usuaris de Consumidors i mestres de casa de Barcelona i Província (UNAE)
- Promotora de l'Orientació del Consum de la gent gran (PROGRAN)

Per ampliar la informació:
aca@gencat.cat

SEGURETAT ALIMENTÀRIA
Consells per als consumidors

Sanitat Itzopon 24 hores
902 111 444

www.gencat.net/salut

QUATRE NORMES PER PREPARAR ALIMENTS SEGURS

Generalitat de Catalunya
Agència Catalana
de Seguretat Alimentària

NETEJAR 1

- Renteu-vos les mans abans de començar a preparar aliments, després de manipular aliments crus i cada cop que, durant la preparació dels menjar, manipuleu escombraries, bolques, dinars, etc.

- Renteu-vos les mans després d'anar al vàter, estornudar, tossir, mocar-vos, i després de tocar animals domèstics.

- Netegeu les superfícies i els estris de cuina abans de fer-los servir i, especialment, després de manipular aliments crus, com carn, peix, ous, pollastre, etc.

- Protegiu els aliments i la cuina d'insectes i animals domèstics.
- Renteu les fruites i les hortalisses, especialment si es menjaran crues.

Per què?

- Al terra, als animals i a les persones poden haver-hi alguns microorganismes perillosos causants de malalties de transmissió alimentària.
- A través de les mans, els draps i altres estris de cuina poden escampar aquests microorganismes i contaminar els aliments.

SEPARAR 2

- Separeu sempre els aliments crus dels aliments cuinats i també dels que es consumeixen crus i ja estan nets.
- Utilitzeu estris diferents (forquilles, ganivets, plats, etc.) per manipular aquests aliments.
- Dies de la nevera, conserveu els aliments crus i els cuinats en espais diferenciats i en recipients tapats per evitar la contaminació entre ells.

Per què?

- Els aliments crus poden contenir microorganismes susceptibles de contaminar els aliments cuinats o els que es consumeixen crus que ja estiguin nets.

COURE 3

- Coueu suficientment els aliments, sobretot la carn, el pollastre, els ous i el peix.
- Coueu els aliments que contenen ou a una temperatura que arribi com a mínim a 75°C en el centre del producte. Quallieu bé les fruites.

- Els restes de carn i pollastre han d'arribar als 75°C en el centre de la peça. Assegureu-vos que els sucus són clars i no rosats.
- Bouscalfeu bé el menjar. Un aliment es pot cuinar quan s'ha de deixar refredar per poder-lo menjar.

Per què?

- La cocció elimina els microorganismes perillosos dels aliments. Si es s'arriba a la temperatura adequada els microorganismes sobreviuen.
- El rescalament a temperatura suficient mata els microorganismes que puguin haver-s'hi desenvolupat durant la conservació de l'aliment.

REFREDAR 4

- Prepareu els menjar amb la mínima antelació possible abans de consumir-los i, quan això no sigui possible, conserveu-los refrigerats.
- Refrigereu, al més aviat possible, els aliments cuinats. No els mantingueu a temperatura ambient durant més de dues hores.

- Distribuiu el menjar en recipients petits per facilitar-ne el refredament.
- Descongeleu els aliments dins el frigorífic o al microones just abans de preparar-los; no els descongeleu a temperatura ambient.

Per què?

- Alguns microorganismes es multipliquen molt ràpidament si el menjar es conserva a temperatura ambient.
- Per sota dels 4°C i per sobre dels 65°C el desenvolupament dels microorganismes es retarda o s'atura.

¡ Gracias !
¡ Gracias !

cucafera2001es@yahoo.es

